

SUOMEN
ARKEOLOGINEN SEURA

30.4.2014

PEFC-metsäsertifiointin standardityöryhmä
c/o Kalle Vanhatalo
Metsätalouden kehittämiskeskus Tapio

KOMMENTTI TARKISTETTUIJEN PEFC-KRITEERIEN TOISEEN LUONNOSVERSIOON

Metsäsertifiointin tavoitteena on PEFC Suomen mukaan edistää ekologisesti, sosiaalisesti ja taloudellisesti kestävää metsätaloutta, mihin kuuluu myös yhteisestä kulttuuriperinnöstä huolehtiminen.

Suomen arkeologinen seura toteaa, että toisessa PEFC-kriteeristön luonnosversiossa on kiitettävästi otettu huomioon ne kulttuuriperintöä ja kiinteitä muinaisjäännöksiä koskevat kommentit, joita mm. Suomen arkeologinen seura ry esitti ensimmäisen luonnosversion kommentissaan. On ilahduttavaa, että muinaisjäännösten huomioiminen on vihdoin otettu osaksi kestävää metsätaloutta.

Parannuksina ensimmäiseen versioon voidaan pitää mm. sitä, että kriteeriin 1 saadaan liite, jossa mainitaan metsätalouden kannalta keskeisin lainsäädäntö, joka sisältää myös muinaismuistolain (295/1963). Maininta muinaismuistolaista tulee sisällyttää myös kriteeristön lopulliseen versioon. Myös kriteerin 10 sisältö on onnistuneesti muutettu siten, että siinä selvästi huomioidaan kiinteät muinaisjäännökset sekä esitetään muinaismuistolain henki. PEFC-kriteerien sisältämien muinaisjäännöksiä koskevien kohtien toteutumista edesauttaa myös kulttuuriperintöä ja muinaisjäännöksiä koskeva koulutus, joka on suunnattu nimenomaisesti metsäalan eri toimijoille. Kriteeriin 24 on toisessa luonnosversiossa lisätty myös metsäkulttuuria koskeva koulutus.

Suomen arkeologinen seura ry haluaa kuitenkin edelleen painottaa sitä, että eri metsäalan toimijoilla on velvollisuus ottaa kiinteät muinaisjäännökset huomioon kaikkien eri työvaiheiden aikana. Korostamme tätä siksi, että kriteerissä 6 todetaan, että metsänomistajan on toimissaan käytettävä ajantasaista tietoa mm. kiinteistä muinaisjäännöksistä. Kriteerin määritelmään on kirjattu lausuma, jonka mukaan ajantasaiset tiedot kattavat ”muinaisjäännösrekisteriin merkityt kiinteät muinaisjäännökset, joista on olemassa luotettavat sijaintitiedot.” Suomen arkeologinen seura haluaa korostaa, että kaikki muinaisjäännökset ovat automaattisesti lain suojaaminen, eikä niitä saa tuhota tai peittää, eikä niihin saa kajota ilman lupaa. Arkeologisen kohteen tahallinen vahingoittaminen on aina lainvastainen teko. Näin ollen se, että kohteen sijaintitieto ei muinaisjäännösrekisterissä mahdollisesti ole täsmällisen oikea, tai että kohdetta ei mahdollisesti ole vielä viety muinaisjäännösrekisteriin, ei oikeuta kohteen tahallista vahingoittamista, mikäli kohteen olemassaolo

ja sijainti on maanomistajan tiedossa. Epäselvissä tapauksissa on käännettävä suojeluviranomaisen puoleen, joka tekee tai teettää kohteelle tarkastuksen, jossa tietoja tarkennetaan.

PEFC-kriteereissä on vielä yksi muinaisjäänöksiin liittyvä huomattava puute. Muinaisjäänöstiedon ajantasaisuudelle esitetty kymmenen vuoden kriteeri on kestämaton. Muinaisjäänöstieto on tyypiltään absoluuttista: paikalla joko on tai ei ole muinaisjäänös. Tällaisen tiedon on oltava tarkemmin ajantasaista kuin esimerkiksi samalla kymmenen vuoden ajantasaisuusvaateella varustetut tiedot "Natura 2000 -alueista" tai "metsikkökohtaiset puusto- ja maaperätiedot", joiden kohdalla tiedot tuskin muuttuvat suuremmin muutamassa vuodessa. Muinaisjäänösten osalta jonkun alueen status voi muuttua jo vuodessa täysin päinvastaiseksi jos sieltä löydetään entuudestaan tuntematon muinaisjäänös. Kriteereissä esitettävä vaatimus vuoden tai kahden vuoden välein tarkastettavista muinaisjäänösrekisterin tiedoista oikeuttaisi paremmin puhumaan ajantasaisesta tiedosta.

Lopuksi Suomen arkeologinen seura toivoo, että uudistuvan PEFC-kriteeristön myötä kiinteät muinaisjäänökset otetaan huomioon sertifikaattia myönnettäessä. Vaikka sertifikaatin hakeminen on vapaaehtoista, ei sitä tule myöntää vajavaisin perustein, siksi kiinteiden muinaisjäänösten tahallinen tuhoaminen on puolestaan yksi peruste jo myönnetyn sertifikaatin poisvetämiselle. Hyvin hoidetussa metsässä kulttuuriperintö ja taloudellinen tuottavuus eivät ole ristiriidassa keskenään.

Helsingissä 30.4.2014

Suomen arkeologinen seura ry:n hallituksen puolesta,

FT Teemu Mökkönen, puheenjohtaja

(teemu.mokkonen@gmail.com)

FM Piritta Häkälä, hallituksen jäsen

(pi.hakala@gmail.com)